

8.3А-БӨЛІМ: АҒЗАНЫҢ РЕТТЕЛУІ МЕН БӨЛІП ШЫҒАРУЫ

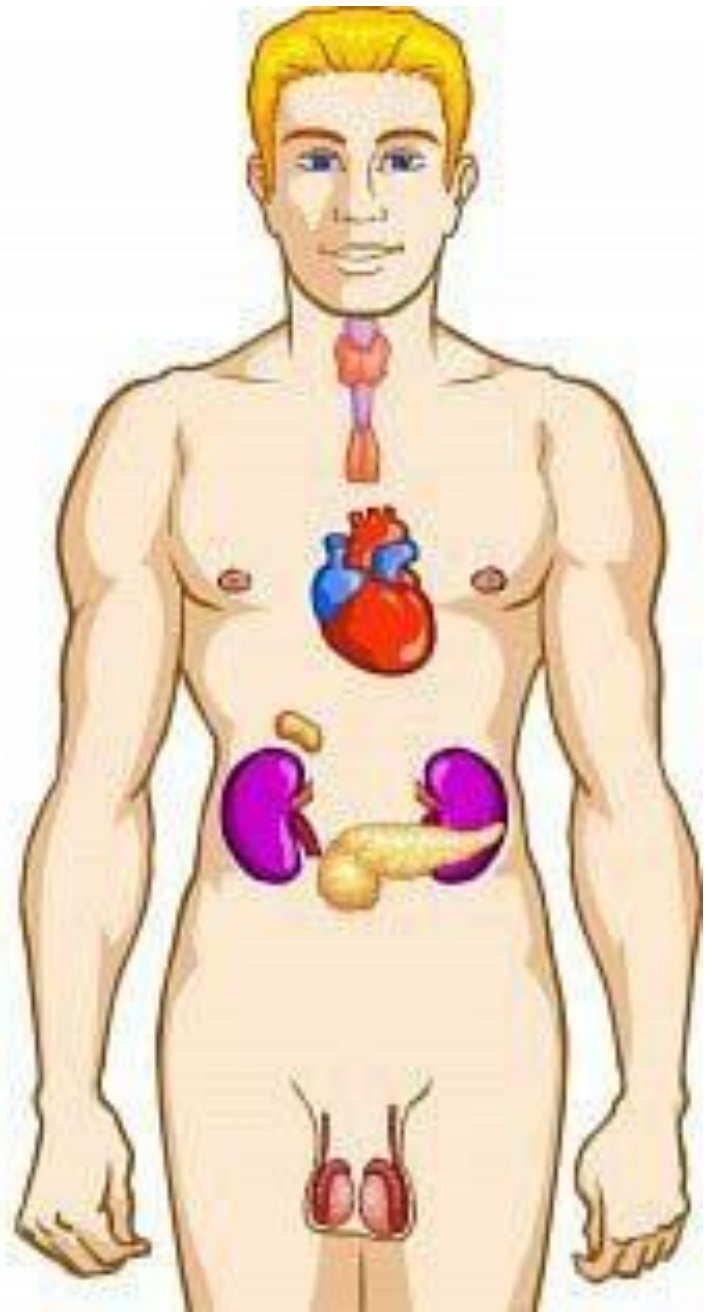
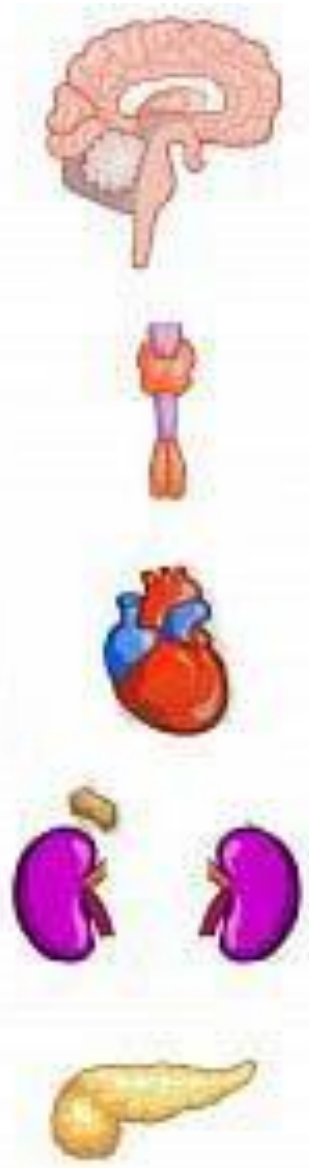
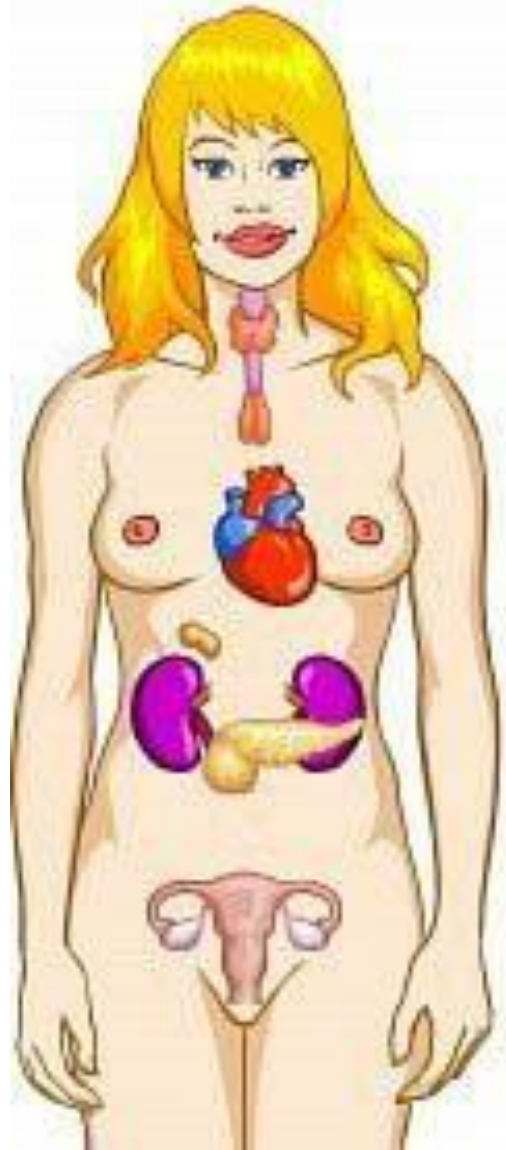
Сабақ тақырыбы:

Эндокринді бездер, қызметі. Гормондар. Гуморальдық реттелу.

Оқу мақсаты:

8.1.7.5 эндокринді, экзокринді және аралас бездердің орналасқан жерлерін анықтау

8.1.7.6 бездердің негізгі қызметтерін түсіндіру

Ішкі секреция бездері:

1. Гипоталамус
2. Гипофиз
3. Эпифиз
4. Тимус
5. Қалқанша безі
6. Қалқаншамаңы безі
7. Лангерганс аралы
Ұйқы безі
8. Бүйрекүсті безі
9. Жыныс бездері

Pineal gland

Hypothalamus

Pituitary gland

Thyroid gland

Parathyroid glands

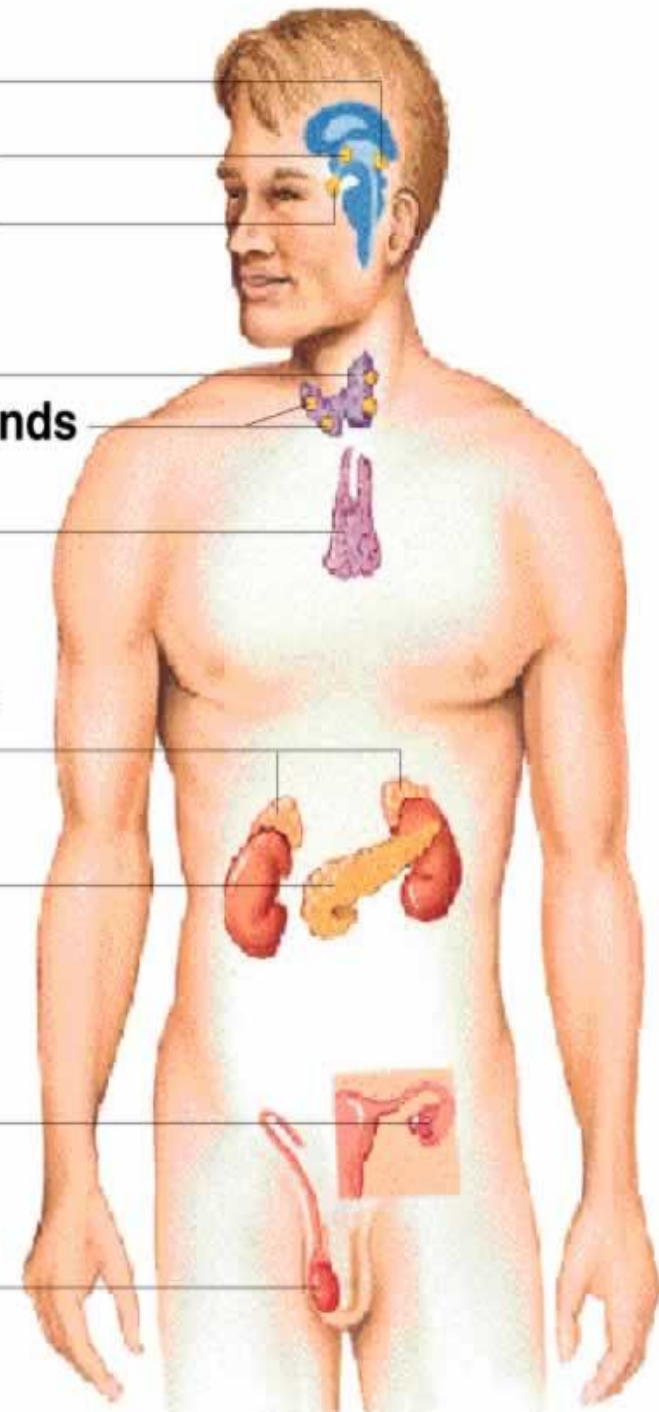
Thymus

Adrenal glands
(atop kidneys)

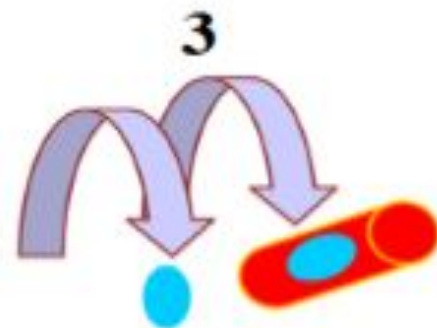
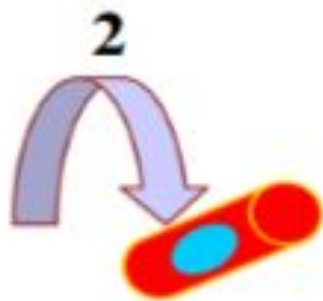
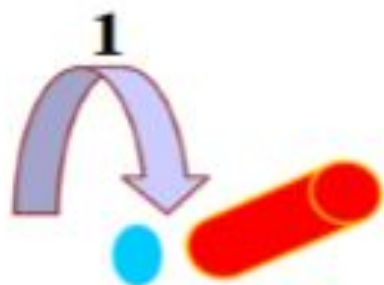
Pancreas

Ovary
(female)

Testis
(male)

Сыртқы секреция бездері (Экзокринді)	Ішкі секреция бездері (Эндокринді)	Аралас бездер
Өзегі бар, бөліп шығарған сөл белгілі бір мүшеге немесе сыртқа бөлінеді	Өзегі жоқ, гормон бөледі. Гормон тікелей қанға бөлінеді	Қанға тікелей гормон , белгілі бір мүшеге сөл бөледі
Сілекей безі, жас безі, май безі, Тер безі, сүтбезі	Эпифиз Гипофиз Қалқанша безі Қалқаншамаңы безі Айырша безі Бүйрекүсті безі	Ұйқы және жыныс бездері

Без

Қан тамыры

Сөл, гормон

Гормондар — ішкі секреция безінің қанға бөліп шығаратын және дененің түрлі әрекетін реттейтін биологиялық заттар. Әр гормон белгілі бір мүшеге әсер етеді. Гормондардың барлығы бір-бірімен тығыз байланыста жұмыс істейді.

Гормон термині (грекше, *hormáono* - қоздырамын, қимылға келтіремін) 1905 жылы У.Бэйлисс пен Э.Старлингпен енгізілді.

БАҒАЛАУ КРИТЕРИЙ

1. Бездің атауын, орнын, топтарын біледі.
2. Құрылысын біледі
3. Қызметін түсіндіреді